OOST POST

SOERABAIJASCHE COURANT.

№ 37 ZEVENDE JAARGANG. 1859

PRIJS VAN INTEEKENING.
Per 6 maanden voor Soerabaya. . . . ƒ 7.50
„ „ „ „ Java. . . . . . „ 9.—
„ „ „ „ Buitenbezittingen. . „ 10.—
„ „ „ „ Nederland. . . „ 12.—
De OOSTPOST verschijnt elken *Maandag* en *Donderdag*.

MAANDAG 9 MEI.

PRIJS DER ADVERTENTIEN.
De prijs der ADVERTENTIES is ƒ 1.— voor elke TIEN WOORDEN; behalve het zegel.
Advertentien met groote letter betalen dubbeld.
Iedere herhaling na de twee eerste plaatsingen wordt betaald met de helft van het bedrag der advertentie.

Bij deze courant behoort een bijvoegsel.

EENE VRAAG BETREKKELIJK HET STRAFREGT IN HANDELSZAKEN VOOR VREEMDE OOSTERLINGEN.

Onder de voordeelen, die een vertegenwoordigende regeringsvorm, in verband beschouwd met eene beschrevene wetgeving, de beoefenaars van het regt aanbiedt, behoort voorzeker de bekendheid met de geschiedenis der daarstelling van zoodanige wetgeving in hare kleinste bijzonderheden.

In een land toch waar de wetgeving de vrucht is van het gemeenschappelijk overleg tusschen den vorst en de volksvertegenwoordiging, bestaat de mogelijkheid dat ieder bekend worde met de beraadslagingen, ten gevolge waarvan ieder gedeelte der wet is vastgesteld, en dus ook met de redenen waarom een of ander onderdeel *zóó* en *niet anders* zijn beslag heeft erlangd, met andere woorden met *den geest der Wet*.

Uit den aard der zaak brengt de regeringsvorm, waaronder wij in Nederlandsch Indie leven, dat voordeel niet mede. De wet regelende de bepalingen van het burgerlijk en handelsregt, de wijze waarop de burgerlijke regtsvordering en de strafvordering plaats hebben; de zamenstelling der regterlijke magt en het beleid der justitie; dit alles is door den Koning vastgesteld krachtens het opperbestuur door Hoogstdenzelven over de kolonien van het Nederlandsche rijk in andere werelddeelen uitgeoefend.

De geschiedenis van alle die bepalingen, welke de vrucht niet zijn van gemeenschappelijk overleg in openbare beraadslagingen, bestaat dus eeniglijk voor die ingewijden in 's Rijks archieven, die in de gelegenheid worden gesteld om den geest te leeren kennen der adviezen die den Koning en Hoogstdeszelfs vertegenwoordiger in de kolonien geleid hebben om die verordeningen *zóó* en *niet anders* vast te stellen, maar het algemeen is niet in de gelegenheid, om die geschiedenis te leeren kennen, en dit is de reden dat dikwerf het *waarom* der verwondering, veeltijds het *waarom* der afkeuring, de werking eener sints korteren of langeren tijd afgekondigde verordening vergezelt.

De tijden zijn voorbij, althans wij mogen zulks met grond hopen, die wij voor ettelijke jaren beleefden, toen het *waarom* van een landscollegie in Midden Java, dat ophelderingen voorziening verzocht aangaande eene duistere en verouderde wetsbepaling, welker voortbestaan inderdaad onder de moeijelijk te verantwoorden zaken mogt gerekend worden, beantwoord werd met de magtspreuk: *de wet is slechts duister voor wie haar niet begrijpt.*

Daarom konden wij het *waarom* niet misbillijken van eenige aanzienlijke handelaren te dezer stede, allen slagtoffers van de handelingen van onderscheidene vreemde Oosterlingen, Arabieren en Chinezen, met wie zij belangrijke handelsovereenkomsten hadden aangegaan, welke, naar het te voorzien is, voor hun op een schier algeheel verlies zullen uitloopen, door handelingen die de wet ons verbiedt in het openbaar te qualificeren, omdat die qualificatie nog niet bij een regterlijk gewijsde heeft plaats gehad, iets dat welligt wel nimmer plaats zal hebben.

Waarom, dus luidde die vraag van den Sourabayaschen handelsstand, waarom staan vreemde Oosterlingen, Arabieren en Chinezen, die onderworpen zijn aan de burgerlijke en handelsbepalingen van het Europesche regt en aan de strafbepalingen van dat regt, ter zake van misdrijven, begaan bij gelegenheid van faillissement, wegens deze misdrijven niet te regt voor de Europesche regtbanken? *Waarom* is het oordeel over die misdrijven niet opgedragen aan den Europeschen Regter, die toch wel geacht moet worden beter den geest te kennen van de wetsbepalingen van Europeschen oorsprong dan de Inlandsche Regter, die op een terrein verplaatst wordt waarop hij geheel vreemd is, om de zeer eenvoudige reden, dat bij de beoordeeling van het al of niet misdadige van handelingen, welke in verband staan tot een faillissement, het noodig is dat de Regter bekend zij met de wetsbepalingen, die de burgerlijke en handelsverpligtingen regelen, der handelaren aan de Europesche wetsbepalingen onderworpen.?

Om een voldoend antwoord op die vraag te kunnen geven zouden wij moeten bekend zijn met de geschiedenis der algemeene verordening, te vinden in het Nederlandsch Indische staatsblad van 1855 N°. 79, houdende *bepaling van toepasselijkverklaring van de Europesche wetgeving op de vreemde Oosterlingen*, doch wij kennen van die geschiedenis niets anders dan de bij den aanhef der genoemde algemeene verordening door den wetgever te kennen gegeven overtuiging der bestaande dringende noodzakelijkheid, voornamelijk in het belang van den handel, om de Europesche wetgeving toepasselijk te verklaren op de vreemde Oosterlingen, juist en die overtuiging welke wel door ieder die het algemeen belang des handels ter harte gaat, zal gedeeld worden, maakt het voor vele beoefenaars van het Nederlandsch Indische regt moeijelijk om een voldoend antwoord op de ons gestelde vraag te geven.

Men wil zelfs beweren dat het te vreezen is dat het voorbeeld van straffeloosheid, hetwelk naar alle waarschijnlijkheid zal gegeven worden in een onlangs plaats gehad hebbend faillissement van eenen vreemden Oosterling, waarbij de meeste handelaars dezer plaats aanzienlijke kapitalen verliezen, niet zal medewerken om het vertrouwen te bevorderen dat voor den handel in het algemeen zoo noodzakelijk is en dat deze omstandigheid zeer nadeelig op het crediet zal terugwerken.

Dit moet zooveel mogelijk worden voorgekomen, en daarom hopen wij in het algemeen belang dat zij, die bewind voeren in failliete boedels van vreemde Oosterlingen, de schuldeisschers, die een streng en nauwgezet onderzoek verlangen naar het al of niet strafbare der handelingen, tengevolge waarvan zulke aanzienlijke verliezen geleden worden, niet zullen afwijzen met de magtspreuk: *er is niets aan te doen.*

Veel zoude in dit opzigt kunnen worden verduidelijkt en de behandeling van zaken zoude zeer worden vergemakkelijkt, indien de wetgever konde besluiten om meerdere openbaarheid te geven aan de geschiedenis zijner wetten; waardoor het *waarom* omtrent menig punt en daaronder ook het thans door ons behandelde, voor het algemeen helderder zoude worden, en alzoo welligt een beter begrip en betere toepassing der wet zoude tengevolge hebben dan thans het geval is

Redactie.

OFFICIEEL GEDEELTE.

JAVASCHE COURANTEN.
van den 30sten *April* en 4den *Mei* 1859 N°. 35 en 36.

Civiel Departement.
ONTSLAGEN:

Op zijn verzoek, eervol, uit zijne betrekking, onder toekenning van wachtgeld, de eerste kommies bij den hoofdingenieur voor het stoomwezen in Nederlandsch-Indie jhr. K. Graafland.

HERINNERING.

I. NA MIDDERNACHT.

Nog eens werd de moderateur-lamp opgedraaid tot dat zij dat onaangename geluid gaf, dat in het nachtelijk uur in het stille vertrek nog zooveel te onaangenamer klonk. En het was stil in de woonkamer, waar mevrouw Verholst zich alleen bevond, toen van een nabij zijnde kerktoren twee slagen verkondigden, dat het twee uren geworden was na middernacht. Geen geluid liet zich hooren; de kinderen lagen in diepe rust, en reeds hadden de dienstboden vóór een paar uren hare legersteden opgezocht. Een opengeslagen boek lag op tafel, breiwerk daarnaast, doch mevrouw Verholst was te zeer in gedachten verdiept om in het een het oog te slaan, of het ander ter hand te nemen. Het was haar aan te zien, dat zij afgemat was en moeite deed, om den haar anders welkomen bezoeker, den slaap, zooveel mogelijk van zich te verwijderen. Tweemaal was zij daartoe reeds opgestaan, om het verflauwend vuur in den haardkagchel op te poken, doch nu zat zij, den slaap geheel overwonnen, naar het regelmatig druipen der olie in de lamp te turen, alsof zij de druppels sat te tellen, die er nog zouden verloopen, eer de met smart verwachte echtgenoot verscheen. Doch geheel andere gedachten hielden haar bezig: hoe wenschte zij, dat haar leven iets mogt hebben van dien gelijkmatigen gang, waarmede die druppels het leven der vlam voedden. „Doch neen," sprak zij half luide, „dan zou het leven niet zijn, wat het moet wezen: oefening tot volmaking. De gang moet verstoord, hinderpalen moeten in den weg geworpen, bezwaren en moeijelijkheden overwonnen worden, of wij bereikten onze bestemming niet. Het leven is een strijd..." Zij sprak niet verder; want het gevoel kwam tegen hare redeneerkracht op, en de traan, die aan haar oog ontvlood, bewees maar al te zeer, hoeveel strijds het haar kostte niet te morren onder de gevoelige smart, die aan den bloei van haar jeugdig leven knaagde. Die traan deed haar echter goed. Zij sloeg het oog biddend naar boven, en van daar daalde nieuwe moed en kracht in haar harte.

„Nu wordt het toch buitengewoon laat," fluisterde zij, en toen zij op meer hartstogtelijken toon wilde voortgaan met zich selve eene vraag te doen, die zij toch niet kon beantwoorden: „waar of hij nu..." werd zij in hare alleenspraak gestoord door het hooren openen der voordeur en van den welbekenden tred van haren echtgenoot in den gang.

Half verblijd en half beangst opende zij de deur van de woonkamer, die aan het eind van den gang zich bevond. „Alweêr nog op!" was het eerste woord, dat haar niet aangenaam in de ooren klonk. Nog had zij niet geantwoord, toen Verholst op barschen toon vervolgde, „en ik had 't je toch stellig verboden, om 's nachts meer op mij te wachten."

„Ge hadt het mij verzocht, Willem," sprak ze met ontroerde stem.

„Ik versta geen woordenspel, Louise!"

„Dus is het zóó ver gekomen...."

„Dat wat ik wil, geschieden zal."

„Willem, is dat het loon voor al mijne moeite en zorgen, die ik aan het huisbestuur wijd? Gij moest eens voor een oogenblik voelen, hoe vermoeid ik 's avonds ben, als mijn waarlijk niet gemakkelijk dagwerk is afgeloopen....

„Als ik dat voelde, dan zou ik nog hartelijker om uwe dwaasheid moeten lagchen, om 's nachts zoolang onnoodig te blijven opzitten. Gij zijt een beklagenswaardige vrouw, niet waar? Over dag hard werken en dan nog geen behoorlijke nachtrust te kunnen genieten; ja, ge hebt het erg."

„Maar, Willem, ik heb geen rust vóór dat ge te huis zijt."

„Nu nog mooijer, maar kindlief, ge weet ik ben op die hartstogtelijke uitvallen niet gesteld, en dus, basta!"

Louise zweeg, terwijl zij zich geweld aandeed om hare aandoeningen te verbergen. Een diepe zucht kon zij echter niet onderdrukken, die door Verholst met een wrevelen glimlach werd beantwoord, terwijl hij op zijn leuningstoel zich neêrvleide en een cigaar opstak.

Zooveel mogelijk zich selve beheerschend, zei mevrouw Verholst op zachten toon: „willen we ons niet ter rust

BENOEMD:

Tot adsistent- resident van Tebing Tingie (residentie Palembang). de kontroleur der eerste klasse bij het binnenlandsch bestuur ter Sumatra's Westkust A. J. F. Hamers.

Tot secretaris van het gouvernement Celebes en Onderhoorigheden, tevens algemeenen ontvanger aldaar, de kommies belast met de administratie van 's lands kas te Salatiga, residentie Samarang, J. de Munck Mortier.

Tot kommies op het residentie-kantoor te Pekalongan, de kommies bij den adsistent-resident van Madura G. W. Lucardie.

Tot buitengewoon tweeden kommies bij de directie van financien, de eerste klerk bij die directie R. F. O. T. Bleem.

Tot derden kommies ter algemeene secretarie, de klerk op dat bureau D. C. Helderman.

Tot griffier bij den omgaanden regter in de vijfde afdeeling op Java, de griffier bij den raad van justitie te Amboina mr. F. D. C. O. Ariens.

Tot kommies ten kantore van den adsistent-resident van het Zuider en Ooster-district der residentie Batavia, de tweede kommies op het residentiekantoor te Batavia J. J. Thomése.

BEVORDERD:

BIJ DE LANDELIJKE INKOMSTEN EN KULTURES,

Tot kontroleurs der eerste klasse, de kontroleurs der tweede klasse, L. K. J. Geij van Pittius en H. C. Humme.

Tot kontroleurs der tweede klasse, de kontroleurs der derde klasse jhr. C. J. L. Goldman en J. C. A. Scharff.

OPGEDRAGEN:

De waarneming der functien van kommies bij den hoofdingenieur voor het stoomwezen in Nederlandsch Indie, aan den derden kommies ter algemeene secretarie B. P. C. de Haart.

INGETROKKEN:

De benoeming van P. L. van Bloemen Waanders, laatst adsistent-resident van Boeleleng, tot adsistent-resident van Tebing Tingie (residentie Palembang); met bepaling, dat hij te Singaradja zijne vorige betrekking van adsistent-resident van Boeleleng zal blijven bekleeden.

De benoeming van H. A. van der Put, tot onderwijzer voor de Oost-Indische dienst.

ONTHEVEN:

Op zijn verzoek, eervol, van de verdere waarneming der betrekking van lid in het Hoog Militair Geregtshof van Nederlandsch-Indie, de raadsheer in het Hoog Geregtshof van Nederlandsch Indie Mr. J. R. Couperus, onder dankbetuiging voor de door hem als zoodanig bewezene diensten.

Op zijn verzoek, eervol, uit zijne betrekking, onder toekenning van wachtgeld, de secretaris van het gouvernement Celebes en Onderhoorigheden, tevens algemeen ontvanger aldaar, J. T. de Haart.

GESTELD:

Ter beschikking van den directeur der burgerlijke openbare werken, de benoemde ambtenaar der derde klasse voor de dienst in Nederlandsch-Indie A. H. Helbach, onlangs alhier aangekomen.

BIJ DE SUBKOMMISSIE VAN ONDERWIJS TE PEKALONGAN.

ONTSLAGEN:

Op hun verzoek, eervol, de leden J. C. Scharff en H. B. Houtman, onder dankbetuiging voor de door hen als zoodanig bewezene diensten.

BENOEMD:

Tot leden ds. J. H. Z. Bruinier, predikant der protestantsche gemeente, en H. M. Dibbetz, aspirant-ingenieur van den waterstaat, beiden aldaar gevestigd.

Schutterijen, enz.

GOEDGEKEURD:

Dat door den Gouverneur der Moluksche eilanden,

BIJ DE SCHUTTERIJ TE MENADO,

IS BEVORDERD:

Tot eersten luitenant, de tweede luitenant B. G. R. Thomassen Landouw.

ZIJN BENOEMD:

Tot tweeden luitenant-adjudant, de schutter L. G. van der Hoek.

Tot tweeden luitenant, de schutter A. W. F. Celosse.

Militair Departement.

GEPLAATST:

Bij het groot militair hospitaal te Soerabaya, de officier van gezondheid der derde klasse H. van Lokhorst.

Bij het groot militair hospitaal te Samarang, de officier van gezondheid der derde klasse J. A. Einthoven,

Beiden onlangs uit Nederland aangekomen.

VERLEEND:

De titulaire rang van majoor, aan radhen toemengoong ario Prawiro Koesoemo, kapitein bij het garnizoensbataillon in de derde militaire afdeeling op Java; — met bepaling, dat bij in dien rang bij zijn wapen zal worden gevoerd à la suite.

ONTSLAGEN:

Op zijn verzoek, eervol, uit Z. M. militaire dienst, met behoud van regt op pensioen, de eerste luitenant der infanterie P. E. Buijs.

OVERGEPLAATST:

Bij de geneeskundige dienst te Benkoelen, de officier van gezondheid der tweede klasse A. G. Wildeman, behoorende tot het garnizoen te Patjitan, thans te Samarang.

Bij de civiele en militaire geneeskundige dienst te Patjitan, de officier van gezondheid der derde klasse J. N. Jorritsma, behoorende tot het garnizoen te Willem I, thans te Patjitan.

Marine Departement

Gedurende de maand April 1859 is door het Marine Departement de volgende beschikking genomen.

BENOEMD:

Tot eersten klerk, de klerk bij dat departement A. W. van Roggen.

Door de hieronder genoemde autoriteiten zijn de volgende beschikkingen genomen:

Door den Directeur der Middelen en Domeinen, gedurende de maand Maart 1859.

ONTHEVEN:

Eervol, van de verdere vervulling zijner betrekking, de klerk, tevens havenmeester te Sambas, J. E. von Gebauer.

BENOEMD:

Tot klerk tevens havenmeester te Sambas, W. de Val Jr. onlangs uit Nederland alhier aangekomen.

Door den Directeur der Burgerlijke Openbare Werken, gedurende de maanden Maart en April 1859.

BENOEMD:

Tot élève opzigter bij 's lands burgerlijke openbare werken, de gewezen tijdelijke opzigter (werkbaas) bij de burgelijke openbare werken te Tagal Th. la Fontaine, met aanwijzing van Batavia tot standplaats.

OVERGEPLAATST:

Van Tagal naar Banjoewangie, met aanwijzing van de hoofdplaats van dien naam als zijne standplaats, de opzigter der derde klasse C. F. Welker.

Van Samarang naar Tagal, met aanwijzing van de hoofdplaats van laatstgenoemd gewest tot standplaats, de élève-opzigter J. F. Busselaar.

Door de Algemeene Rekenkamer, gedurende de maand Maart 1859,

BENOEMD:

Tot buitengewoon eersten klerk, de buitengewone klerk bij dat collegie J. P. A. Zijmers.

Door den Ambtenaar, tijdelijk belast met de leiding van de dienst der Gouvernements telegrafen in Nederlandsch-Indie, gedurende de maanden Maart en April 1859,

ONTSLAGEN:

Op zijn verzoek, eervol, de leerling-telegrafist H. H. Naus.

BENOEMD:

Tot chef van het telegraafkantoor te Poerworedjo, de leerling-telegrafist te Magelang H. J. Scholten.

Tot chef van het telegraafkantoor te Tjandjoer, de leerling telegrafist te Tagal G. F. L. van Beusekom.

Tot chef van het telegraafkantoor te Pattie, de telegrafist A. H. F. Schreijner, chef van het kantoor te Banjoewngie.

Tot chef van telegraafkantoor te Banjoewangie, de telegrafist aldaar F. A. Kamsma.

OVERGEPLAATST:

Van het kantoor te Banjoemass naar het hoofdbureau te Weltevreden, de leerling telegrafist R. E. van Sornsen de Koste,

Van Weltevreden naar Magelang, de leerling telegrafist D. W. Vermeer.

Van Cheribon naar Tagal, de leerling telegrafist F. C. Lammerding.

Van Bandong naar Djokdjokarta, de leerling telegrafist F. A. Cardon.

Van Batavia naar Bandong, de leerling telegrafist M. van Abkoude.

Van Weltevreden naar Batavia, de leerling telegrafist A. H. Holdert.

Van Banjoemaas naar Poerworedjo, de leerling telegrafist C. J. H. van Zwieten,

Van Weltevreden naar Banjoemaas, de leerling telegrafist J Keilman.

Van Weltevreden naar Tjandjoer, de leerling telegrafist C. Finschi.

Van Samarang naar het hoofdbureau te Weltevreden, de leerling telegrafist F. D. Schreijner.

Van Weltevreden naar Samarang, de leerling telegrafist J. F. Langenberg.

De directeur der producten en civiele magazijnen brengt bij deze ter kennis van het algemeen, dat omstreeks half September aanstaande te Batavia, in het openbaar, op nader aantekondigen voorwaarden, zullen worden verkocht:

40,000 (veertig duizend) picols Gouvernements Suiker.

De resident van Probolingo maakt bekend, dat op Zaturdag den 14den Mei 1859, des morgens te 9 uren, op het residentie-kantoor aldaar eene openbare uitbesteding in vier perceelen zal worden gehouden wegens den bouw van de volgende koffijpakhuizen in de residentie Probolingo, als:

Eerste perceel. Van een inkoop-koffij pakhuis voor 2000 picols gestorte koffij te Bantaran.

Tweede perceel. Idem idem voor 1500 picols te Prani.

Derde perceel. Idem idem 1000 picols te Gading

Vierde perceel. Idem idem 1000 picols te Sentool, volgens bestek en voorwaarden, liggende ten gemelden kantore ter inzage van belanghebbenden.

VERTREK VAN DE LAND-MAIL.

VAN SOERABAYA.

Gedurende het jaar 1859.

In de maand Mei	op den 19den.	
„ „ „ Junij	„ „ 2den	en 19den.
„ „ „ Julij	„ „ 2den	„ 20den.
„ „ „ Augustus	„ „ 3den	„ 18den.
„ „ „ September	„ „ 2den	„ 18den.
„ „ „ October	„ „ 3den	„ 19den.
„ „ „ November	„ „ 2den	„ 18den.
„ „ „ December	„ „ 3den	„ 19den.

des namiddags te vier ure.

---

begeven, Willem?

„Ik niet" was het antwoord, „maar ik raad ik het ten spoedigste aan.

„Om Gods wil, Willem," barstte Louise los. „wat is er gebeurd? Zoo wrevelig en ontevreden zag ik u nooit. Kan ik u helpen, raden, troosten, zeg 't mij, en bij de liefde, die gij eens voor mij koesterdet, bezweer ik u, dat ik alles zal doen wat ik kan, om u te gemoet te komen. Of doe ik iets, dat u niet naar den zin is, verberg dat voor mij niet, en, als het in mijn vermogen is, zal ik het veranderen en verbeteren.„

't Scheen, alsof deze haastig uitgesproken woorden niet zonder invloed bleven op Verholst; althans hij antwoordde niet, schoof zijn stoel digter bij den haard en bleef eenige oogenblikken in gepeins verzonken. Louise van die, naar zij meende, gunstiger stemming gebruik makende, ging meer bezadigd voort; „ Of gaan de zaken niet vooruit, Willem? Als dat het geval mogt zijn, dan zie ik wel kans om in de huishouding meer te bezuinigen en, als het niet anders kan, door wat meer werk op mij te nemen, éène dienstbode af te schaffen."

Als door een adder gebeten, sprong Verholst op en voerde Louise op barschen toon te gemoet; „Wie heeft u vrijheid gegeven, u met mijne zaken te bemoeijen? Wilt gij mij nu ook nog in mijn krediet benadeelen? En dan dat eeuwig gezeur over uw werk! Meent ge dan, dat ik niets uitvoer? Of misschien wildet ge wel, dat ik vrouwlief elken avond verantwoording gaf van mijn doen en laten? Geen woord meer hiervan! ik ga mijn weg, gij den uwe.

„Maar Willem......"

„ Geen woord meer. ik heb nog wat te doen. Ik wil alleen zijn, verstaat ge?"

Een hoog rood overtoog het gelaat van Louise. Zij had een scherp woord op de lippen, maar zich ijlings heenspoedende weerhield zij het en achtte zich. in haar slaapvertrek gekomen, gelukkig het niet te hebben uitgesproken.

Terwijl Verholst eenige papieren voor den dag haalde en berekeningen sat te maken, lag Louise voor hare legerstede neergeknield, terwijl zij, den vrijen loop aan haar tranenvloed latende, met een diep bewogen gemoed uitriep? „Helaas, mislukt is dan de poging om het hart te vermurwen van dien man! O God, schenk mij kracht om het kruis mij opgelegd te dragen, te dragen naar Uwen wil en op het voorbeeld van mijn Heer en Heiland!„ Meer kon zij niet uitbrengen. Na nog even eene vlugtige kus op de lippen van haren jongsten lieveling, die in hare slaapkamer sulk een gerusten slaap genoot, gedrukt en eene vurige bede voor man en kind ontboezemd te hebben, begaf zij zich ter ruste, maar — het duurde lang, eer zij sliep.

(*Wordt vervolgd.*)

Bladvulling.

Een boek kan veel nieuws en veel waarheid bevatten, maar het is daarom nog niet bewezen dat het nieuwe waar of het ware nieuw is.

Voss· *Epigrammen.*

Elke verjaring van eenen geboortedag is het vervliegen van eenen droom.

Zschokke.

De vrouwen wanneer zij goed zijn, stellen wij tusschen mensch en engel, wanneer zij slecht zijn, tusschen mensch en duivel.

A. von Kotzebue.

De mijstiek is de scholastiek van het hart en de dialectiek van het gevoel.

Goethe.

De Godsdienst is de poezij der zedekunde.

Jean Paul Richter,

Haat verbergt men gemakkelijk, liefde moeijelijk, maar het moeijelijkst verbergt men onverschilligheid.

Louis Boerne.

Bij gebrek aan andere middelen kan men het best iemands karakter leeren kennen aan de wijze waarop hij eene kwetsende geestigheid opneemt.

Lichtenberg.

De bijl vernielt het woud maar het woud self gaf den bijl de steel.

Ruckerts, *Wijsheid der Brahminen.*

Uit hoofde van vertrek zal op de vendutie bij den Heer MODDERMAN, verkocht worden.
EEN SPAN HARDLOOPENDE ZWARTE SANDELWOOD PAARDEN. (559)

Op Dingsdag den 10den Mei aanstaande zal, ten kantore van **B. J. van Eck & Co**, bij inschrijving worden verkocht:
Het tabaks gewas B. N. en B. zijnde 556 pakken uit den oogst van 1858.
Van af den 5den Mei zullen de monsters ten gemelden kantore ter inzage gereed liggen, terwijl de inschrijvingsbilletten 's middags ten 12 ure geopend zullen worden. (495)

VENDUTIE.

Op Woensdag den 11den Mei a. s.
In de pakhuizen van de ondergeteekenden aan de *Kaliemaas*, van 130 PAARDEN, aangebragt van SANDELHOUT, per *Joedoel Baris.*
(554) HILL BROEKMAN & CO.

Op de vendutie van *Woensdag den 11den e. k.* zullen nog worden verkocht:
TWEE GOED GEDRESSEERDE RIJPAARDEN benevens EEN GESTIKT ZADEL. (561)

VENDUTIE.

Op Woensdag den 11den Mei a. s.
Ten huize van den kapitein KIJKEN, aan den *Grieseschen Weg*
Van eenen net onderhouden INBOEDEL, bestaande uit GEPOLITOERDE MEUBELEN, HANG en STAANDE LAMPEN, en hetgene verder te voorschijn zal worden gebragt. (549)

VENDUTIE WEGENS VERTREK

DOOR

MARTENS & CO.

Op Vrijdag den 13den Mei a. s.
Ten huize van den kapitein der Genie P. H. UHLENBECK, in het *Officiers-kampement.*
Van goed onderhoudene MEUBELAIRE GOEDEREN, SPIEGELS, SCHILDERIJEN, HANG en TAFELLAMPEN en hetgene verder te voorschijn zal worden gebragt.
(565)

ADVERTENTIE

De Hoofd-ingenieur, chef der 5de Waterstaats-afdeeling maakt bekend, dat op *Zaturdag den 14den Mei* 1859, ten zijnen kantore te Soerabaya, des morgen ten 9 ure, eene openbare uitbesteding zal worden gehouden wegens het **Vernieuwen van de brug**, genaamd *Gelie Wetan*, over de rivier *Malang*, gelegen binnen den raijon der stad en voorsteden van Soerabaya, volgens bestek en voorwaarden, liggende ten gemelden kantoor ter inzage van belanghebbenden.
De Hoofd ingenieur voornoemd.
Bij ontstentenis.
De Ingenieur 2de klasse van den Waterstaat.
(568) H. A. VAN ROSSEM.

VENDUTIE.

Op Woensdag den 20sten Mei 1859.
Ten huize van den WelEd. Heer W. MARTEN te *Embong Malang*, wegens vertrek;
Van EEN FRAAIJEN INBOEDEL als: HANG en TAFELLAMPEN, STOELEN, BANKEN, TAPIJTEN, ALKATIEVEN, SPIEGEL, SCHILDERIJEN, GLAS en PORCELEINWERK, TAFEL en THEE SERVIEZEN, STOLPEN, RIJTUIGEN, PAARDEN, eene PARTIJ BLOEMEN IN POTTEN, enz., enz. (562)

VENDUTIE

Op Maandag den 23sten dezer.
Ten huize van J. BARFELD in de *Zeemansstraat.*
Van MEUBELAIRE GOEDEREN en hetgene verder te voorschijn zal worden gebragt. (570)

VERKOOP VAN HUIS EN ERVE.

Op Dingsdag den 24sten Mei 1859.
Zullen de ondergeteekenden, voor rekening van wie het aangaat, publiek ten hunnen kantore, des morgens om 10 uur, verkoopen.
HET HUIS EN ERVE, staande en gelegen in de *Chineesche Kamp* Littera G., geregistreerd bij de verponding onder nummer 921, vroeger ten name staande van wijlenden Chinees GO GOTIAN, C. S.
Nadere informatie bij
(556) P. KERVEL & CO.

VENDUTIE.

Op eenen nader te bepalen dag
Van HOUTWERKEN, bestaande in eene aanzienlijke hoeveelheid LIGTE BALKEN en KROMHOUTEN.
(545) CURTIS & DORMAER.

Op daartoe bekomen last zal de ondergeteekende op eenen nader te bepalen dag, in het begin van de maand Junij 1859 op publieke vendutie verkoopen:
EEN WOONHUIS, gelegen in de kampong *Boeboetan*, met daarbij behoorende KAMPONG.
EEN WOONHUIS, thans geoccupeerd door DE WEESKAMER, met daarbij belendende PAKHUIZEN, gelegen op het *Paradeplein* alhier.
Beide eigendommen toebehoorende aan de Erven van J. P. VAN DER GEUGTEN, wijlen echtgenoote van den Heer N. COBLIJN.
Nadere informatien zijn te bekomen bij de Heeren L. G. VAN LAKERVELD & Co en F. Vos.
SOURABAYA, F. VOS qq.
2 *Mei* 1859. (541)

VENDUTIE.

Op eenen nader te bepalen dag
VOOR
Rekening van belanghebbenden
DOOR

L. W. VAN DER ZWAAN & CO.

Van EEN STUK GROND; verders TWEE HUIZEN en EENIGE MEUBELAIRE GOEDEREN.
Inmiddels nadere informatien te bekomen in de toko van bovengenoemde firma. (535)

VERTREK VAN STOOMSCHEPEN.

DE STOOMBOOT KRATON.

Zal voortaan alle *Dingsdagen* en *Vrijdagen* vertrekken van SOERABAYA naar PASOERCEAN, en alle *Woensdagen* en *Zaturdagen* van PASOERORAN naar SOERABAYA.
Voor vracht of passage vervoege men zich ten kantore van
(555) MAJOR MATZEN & CO.

HET STOOMSCHIP BATAVIA.

GEZAGVOERDER NEIJTS.

Vertrekt naar BATAVIA via SAMARANG op *Donderdag den 12den aanstaande.*
Adres bij
(563) W. CORES DE VRIES.

VERTREK VAN SCHEPEN.

VOOR PASSAGE NAAR NEDERLAND

Wordt aangeboden, het Nederl. Clipper-barkschip
HOLLAND,
kapt. B. AUFFMORTH, zijnde zeer doelmatig ingerigt voor passagiers en kunnende speciaal aanbevelen de achterkajuit voor eene kleine familie.
Het schip vaart eenen geexamineerden docter en zal in den loop van Junij de terugreis aannemen.
Nadere informatien bij den gezagvoerder, wonende in het *Marine Hotel*, bij
de Heeren SCHIMMELPENNINCK & Co. Batavia,
" " DORREPAAL & Co. Samarang,
en bij *De Agenten*,
(557) B. J. VAN ECK & CO.

TER BEVRACHTING.

Wordt aangeboden de nieuw gekoperde schoener
L'UNION.
KAPITEIN G. SCHUIT.
Informatiën te bekomen, bij
(548 *De Agenten*,
ADAM & CO.

HET INSTITUUT

VAN

MIDDELBAAR ONDERWIJS

VOOR JONGE HEEREN

VAN

E. MEKERN PHz.

TE SOERABAYA.

Zal, aantevangen met den 1sten Julij e. k., de navolgende uitbreiding ondergaan.

1o. De vereeniging van het lager met het middelbaar onderwijs:

De vakken, bij het eerstgemelde te behandelen zullen zich bepalen tot:
Schrijven; Hollandsch lezen.
Hollandsche taal.— (eerste gronden der spelling.)
Rekenen — (de vier hoofdregels met geheele en gebrokene getallen).
Zeer algemeene beginselen der aardrijkskunde; en
Geschiedenis, voor zoover die stof oplevert om de gedachten der kinderen, door treffende verhalen, aangenaam bezig te houden.

Aan dit onderwijs zullen hoogstens twintig leerlingen kunnen deelnemen, evenwel niet beneden den ouderdom van zes jaren.
Het maximum voor het aantal kinderen, die middelbaar onderwijs zullen kunnen genieten; zoomede de vakken bij dit onderwijs te behandelen, zooals dit een en ander vroeger door den ondergeteekende vastgesteld is, blijven onveranderd; terwijl geene leerlingen van het lager tot het middelbaar onderwijs zullen overgaan, tenzij blijke dat zulks met vrucht zal kunnen plaats hebben.

2e. De inrigting van het Instituut voor het verblijf van Kostleerlingen.
En zulks onder de navolgende voorwaarden:

LAGER ONDERWIJS.

Voor één of meer Kinderen uit één huisgezin betaalt men per hoofd. *f* 15 zr. maand.

MIDDELBAAR ONDERWIJS.

Voor één kind . . . » *f* 30 zr. pr. maand.
Voor twee kinderen uit één huisgezin. *f* 50 zr. pr. maand.
Voor drie kinderen uit één huisgezin. *f* 70 zr. pr. maand.
Voor elk kind meer dan drie uit één huisgezin. *f* 15 zr. pr. maand.
Voor kost en inwoning pr. hoofd. *f* 40 zr. pr. maand.
Voor kost zonder inwoning pr. hoofd. *f* 10 zr. pr. maand.

Voor het onderhoud en de bewassching van de kleedingstukken der leerlingen wordt aan het Instituut gezorgd, zonder afzonderlijke betaling daarvoor.
Leerlingen in de heele kost zullen moeten medebrengen:
Een ijzeren ledikant met toebehooren, ter verwisseling.
Zes servetten.
Twaalf handdoeken.
Kleedingstukken en toiletbehoeften naar goedvinden der ouders, benevens
Eene kleine kast, ter berging van een en ander.
De benoodigde leermiddelen zullen aan de kinderen verstrekt en in rekening gebragt worden.

SOERABAYA, *den 25sten April* 1859.
E. MEKERN PHZ.

VRACHT EN PASSAGE NAAR BATAVIA
(EN TUSSCHEN LIGGENDE PLAATSEN.)

Wordt aangeboden met het Nederl. Ind. schip **CHERIBON PAKET**, Kapt. W. F. MASSINGHAM, om in den loop van de volgende week te vertrekken.

Voor nadere informatien vervoege men zich bij

De Agenten,
(547) ADAM & CO.

MAATSCHAPPIJ TOT NUT VAN 'T ALGEMEEN.

DEPARTEMENT SOERABAYA.

Algemeene vergadering.

Op Donderdag 19 *Mei* 1859 's avonds 8 ure, *in den dalem van den Regent van Soerabaya*, ter verkiezing van een nieuw bestuur, en 't geven van verslag over den staat van zaken.

(569) J. HAGEMAN. JCZ.
Secretaris.

EEN JONG MENSCH van fatsoenlijke familie voor eenigen tijd uit Europa alhier gearriveerd, en niet onbekend met het Italiaansch boekhouden, zag zich gaarne geplaatst in eene landelijke onderneming.

Adres Lr. D. bij de heeren E. FUHRI & Co, te Soerabaya. (552)

De firma **L. G. VAN LAKERVELD & CO,** maakt bekend, dat zij zich belast met **het bouwen of repareren van Pak- en Woonhuizen**; hetzij bij aanneming dan wel met het houden van toezigt daarover, zullende steeds een bekwaam huisbouwkundige met het toezigt over het werk worden belast; terwijl bij hun tevens bestellingen worden aangenomen van **compleete deuren, vensters** en ander **huistimmerwerk.** (544)

De ondergeteekende geeft bij deze het geëerde publiek te kennen dat van af 1° Mei **het logies** in zijn Hôtel op *f* 5 per dag is gesteld.

Nemende tevens deze gelegenheid te baat het HOTEL DE COMMERCE, zijnde zeer gunstig gelegen, aan te bevelen.

(550) F. SCHMID.

Het overlijden van onzen deelgenoot, de heer G. R. CURTIS zal geene verandering te weeg brengen in de zaken onzer firma, dewelke op den zelfden voet worden voortgezet.

(546) CURTIS & DORMAER.

VERKRIJGBAAR

VERSCHE SAMARANGSCHE BESCHUIT.

in 1/1 in 1/2 trommels, bij

MOSSEMBEKKER & CO,

PAS ONTVANGEN

EENE ALLERPRACHTIGSTE ENGELSCHE PIANINO, zijnde zoowel om derzelver heldere en méiodiense toon, als om derzelver solide bewerking en als élégant meubelstuk, de beste van de vele piano's die reeds door den ondergeteekende zijn verkocht geworden.

Dezelve is te bezigtigen ten huize van

Straat Gatottan, (564) A. H. DEELEMAN.

MOSSEMBEKKER & CO.

HEBBEN OP NIEUW ONTVANGEN.

GEROOKT en GEZOUTEN SPEK in groote flesschen
ROODE KOOL en ANDIJVIE in idem. (566)

WISSELS OP LONDEN.

(501) MATHIEU EBBS RUIJS & CO.

WISSELS OP AMSTERDAM.

(503) Bij HILL BROEKMAN & CO

IN COMMISSIE ONTVANGEN

TWEE UITERST PRACHTIGE PIANINO'S

VAN

Collard et Collard

expresselijk voor dit klimaat vervaardigd

(515) MARTENS & CO.

OP NIEUW ONTVANGEN.

ZWARTE GEMOIREERDE en EFFEN GEKOULEURDE ZIJDE.
ROSE, BLAAUWE en WITTE TARLATAN.
CHEMISETTEN, KRAGEN en MOUWEN.
ZIJDEN en BARÈGE SHAWLTJES.
ZWARTE en GEKOULEURDE FLUWELEN LINTEN.
BREEDE en SMALLE ZIJDEN LINTEN.
ZWARTE en WITTE GEBLOEMDE TULE.
ZWARTE BLONDE.
SMALLE en BREEDE KANTJES.
KASTKANT.
GORDIJNFRANJES in diverse kleuren.
KOORD MET KWASTEN voor kussens.
KORALEN ARMBANDEN, ens. ens.

(533) F. KIEL.

TE KOOP GEVRAAGD.

EENE HAND- RIJSTPELMOLEN. Adres bij

(558) MAJOR MATZEN & CO.

OP NIEUW ONTVANGEN

IN HET HEEREN MODE-MAGAZIJN

VAN

W. A. DE VEY,

opvolger van G. L. VAN DER ELST.

ZWARTE, WITTE en GEKLEURDE ZIJDE VESTEN.
GEKLEURD VALENCIA VOOR VESTEN.
GEEL DITO „ DITO.
EFFEN ZWART GESATINEERDE ZIJDEN VOOR VESTEN.
WITTE TAFTA ZIJDE.
WITTE en ZWARTE SATIJNEN OPERA- COLS.
GESORTEERDE ZIJDEN HANDSCHOENEN. (differente Nummers).
ZWARTE en GRIJZE VILTEN en CASTOREN OPGEMAAKTE KINDERHOEDJES. (522)

ONTVANGEN.

IN HET DAMES-MODEMAGAZIJN

VAN

MEJUFVROUW M. DE BRUIJN.

Een factuur PRACHTIGE BLOEMEN bestaande in COIFFURES, KINDEI COURONNES, BRUIDSKRANSEN en BRUIDSBLOEMEN.
Een groot assortiment ZWARTE en GEKLEURDE FRANJES, van diverse breedten.
WITTE en GEKLEURDE TARLATAN.
ZIJDEN JAPONNEN QUILLE.
WITTE GEBORDUURDE JAPONNEN à volants.
SORTIES DE BAL.
WAAIJERS, enz. enz. (543)

STALEN PENNEN.

VAN ZEER GOEDE KWALITEIT,

de 10 gros à *f* 1.50 per gros.
de 100 gros „ „ 1.— per gros.

(531) E. FUHRI & CO.

DE ZALF EN PILLEN VAN HOLLOWAY.

Verandering van climaat en bovenal van drinkwater, die men bij verplaatsing veelal ondervindt, is dikwerf zeer gevaarlijk. Ten einde de nadeelige gevolgen te voorkomen, die hieruit zoo dikwerf voortspruiten is het volstrekt noodig zich van *Holloway's* vermaarde *Pillen* te voorzien. Het is boven allen twijfel verheven, dat bij alle gevallen waarin de maag en darmen door verandering van climaat, water of diet of elke andere oorzaak, in wanorde waren, zij snel en zeker de veerkracht en regelmatige werking er van herstellen.

Reizigers in of bewoners van de alluviale districten van het Zuiden en Westen, vinden er een zeker geneesmiddel in voor galachtige aandoeningen en tusschenpoozende koortsen.

Verkrijgbaar à contant bij E. FUHRI & Co, te *Soerabaya*, tot de ondervolgende prijzen: (435)

DOOZEN PILLEN van *f* 1.— *f* 3.— en *f* 5.—
POTTEN ZALF „ „ 1.— „ 3.— en „ 5.—

SOURABAYASCHE SCHOUWBURG.

Aan Heeren Liefhebbers en Voorstanders van het Sourabayasche Schouwtooneel.

Het voornemen hebbende om, *voor niet langer dan twee maanden*, te dezer stede tooneelvoorstellingen te geven met de medewerking van het **Bataviasche Fransche tooneelgezelschap,** neem ik de vrijheid UE. bekend te maken met het Repertoire en de voorwaarden van het abonnement.

REPERTOIRE

der stukken, die gedurende het abonnement ten tooneele zullen worden gevoerd:

Lucie de Lammermoor, groote opéra in vier berdijven.
La Favorite, „ „ „ „
Norma, „ „ „ „
Linda de Chamounij, groote opéra in drie bedrijven.
Don Pasquale, opéra-bouffe in drie „
La Dame blanche, „ comique „ „
Les mousquetaires de la reine, „ „ „
La part du diable, „ „ „
Les diamants de la couronne, „ „ „
Le Domino noir, „ „ „
Le Postillon de Lonjumeau, „ „ „
Gille Ravisseur, opéra bouffe in één bedrijf.
Les noces de Jeannette, opéra comique in „
La comtesse du tonneau, vaudeville in twee bedrijven.
Le gamin de Paris, „ „

De debuut- voorstelling zal bestaan uit.

LA FILLE DU REGIMENT.

Opéra comique in twee bedrijven, muziek van

Donizetti,

EN

MADAME BERTRAND ET MADEMOISELLE RATON.

Vaudeville in één bedrijf.

De voorstellingen zullen ten zeven en een half ure aanvangen.

VOORWAARDEN VAN HET ABONNEMENT.

Het abonnement is persoonlijk en wordt aangegaan voor twee maanden, gedurende welke twaalf voorstellingen zullen worden gegeven.

De prijs is.

Voor eenen Heer. . . . . *f* 18 per maand.
„ eene Dame. . . . . „ 18 „ „
H. H. officieren tot en met den rang van kapitein. . . . . „ 10 per maand.

PRIJZEN DER PLAATSEN BUITEN ABONNEMENT.

Een Heer. . . . . *f* 4.
Eene Dame. . . . . „ 4.
H. H. officieren tot en met den rang van kapitein. . . . . „ 3.
Kinderen. . . . . „ 3.
Voor het bespreken van iedere plaats. „ —60.

Men kan zich dagelijks abonneren bij de Heeren A. J. ANEMAET, Jonkhr. V. M. DE BRAUW en R. VAN NOORD BORSKI.

Le Directeur
VAN KINSBERGEN.

PERSONEEL VAN HET GEZELSCHAP.

De Heer VAN KINSBERGEN. Directeur.
„ „ NAUTEUIL. . . . Regisseur.
„ „ SOUWEINE. . . . Eerste orchest-directeur.
„ „ GUILLE. . . . . Tweede do.
„ „ BONNET. . . . . 1ste Ténor.
„ „ CATELIN. . . . 2de do.
„ „ SOULIÉ. . . . . 2de do.
„ „ BOUCHET. . . . 1ste basse.
„ „ FERAUD. . . . . 2de basse en barijton.
„ „ PASCAL. . . . . 2de do. en choriste.
„ „ NAUTEUIL. . . . 1ste comique.
„ „ LECOTEY. . . . Comique grime.
Mevrouw BERTON. . . . 1ste chanteuse
„ GUÉRAUD. . . . Forte chanteuse.
„ NAUTEUIL. . . . 1ste dugazon.
„ BOURGEOIS. . . 2de chanteuse, soubrette.
„ GUILLE. . . . . Duégne.
„ SOUWEINE. . . . 2de en 3de chanteuse.
„ CLARA DE BLOIS. 2de dugazon.
„ LECOTEY. . . . Accessories.
Vier choristen.

(560)

Bijvoegsel tot den **OOSTPOST** *van den 9den Mei* 1859, n°. 37.

SOERABAYA, den 9den Mei 1859.

TELEGRAM.

Den 5den dezer is het stoomschip, medebrengende de per Landmail uit Europa verzondene brieven en nieuwspapieren, loopende tot den 25sten Maart ll. te Batavia aangekomen.

Het staatkundig nieuws uit Nederland bepaalt zich tot de vermelding dat het ontwerp van wet tot wijziging van het tarief van regten op den in- uit- en doorvoer, door de tweede Kamer der Staten Generaal, *in liberalen zin*, is aangenomen.

In Nederland hebben gedurende het midden der maand Maart zware stormen gewoed.

De staatkundige toestand van Europa blijft kritiek. Er is sprake van een groot congres, hetwelk te 's Gravenhage zoude worden gehouden.

HANDELSBERIGTEN.

De onzekerheid, waarin men steeds omtrent het behoud des vredes verkeert, werkt nadeelig op de stemming der meeste handelsartikelen.

Alleen *koffij* blijft willig en stijgende.
Suiker flaauw.
Thee zeer vast.
Rijst prijshoudend.
Huiden en *Arak* onveranderd.
Indigo onzekér.

Met de Engelsche schoener *Scotch Lassie*, gezagvoerder E. R. Fels, den 28sten April ll. van Australie aangekomen, werden alhier aangebragt drie Javanen, te huis behoorende te Grissee, die voor ongeveer drie jaren deel uitmaakten der equipagie van de schoener *Litnau*, bemand met eenen Europeschen stuurman en twintig inlandsche matrozen, die op eene reize van Macassar naar de Papoea-eilanden op de rotsen gestrand en door de equipagie verlaten was.

Genoemde drie Javanen hadden gedurende al dien tijd, onder de wilde bevolking dier eilanden doorgebragt en hangen een verschrikkelijk tafereel op van het lot dat hun dáár is te beurt gevallen.

Volgens hunne verklaring zoude van de overige equipage vijftien personen, deels in een gevecht met de wilden gesneuveld en deels wreedaardig om het leven zijn gebragt; en hadden zij vernomen dat de europesche stuurman en twee hunner lotgenootes naar een ander eiland waren opgebragt en daar verkocht geworden aan de opvarenden van een handelsvaartuig, tegen verruiling van tabak.

Het was hun eindelijk gelukt door middel eener noodvlag aan het voorbijvarende Engelsche vaartuig, dat door de Torres-straat zeilende het zoogenaamde Boobie-eiland passeerde, van hun aanzijn aldaar te doen blijken, waarop de gezagvoerder hen opnam, met de meeste menschlievenheid verzorgde en naar Java terugbragt.

NEDERLAND.

Tot nu toe had men altijd gehoord, dat, om diefstal te plegen, bij voorkeur het nachtelijk uur en vermomming werden gebezigd. Te Leeuwarden heeft een en ander thans plaats gehad, om eene aanzienlijke waarde terug te geven. Men zal zich namelijk herinneren dat eenige weken geleden door een handelaar te dier stede op de markt 4 bankbilletten, ieder van *f* 1000, werden verloren. Alle nasporingen bleven vruchteloos en men had reeds de hoop opgegeven, het verlorene ooit terug te bekomen. In den nacht van 26 op 27 Februarij echter, omstreeks 12 uur, werd bij den genoemden handelaar gebeld en een man, die zich onkenbaar had gemaakt, vertoonde zich, de 4 verloren bankbilletten aanbiedende op staanden voet terug te geven, tegen de (zonder eenige verdere navraag) uitgeloofde belooning van *f* 800. De handelaar trachtte eerst te weten te komen, wie de nachtelijke bezoeker was, doch het bleek hem dat hij slechts te kiezen had, om òf het verlorene tegen *f* 800 terug te bekomen, òf van zijn eigendom verstoken te blijven. Hij koos ook eindelijk de eerste partij, en zoo had in het midden van den nacht de vreemde ruilhandel plaats, die, ware de werkelijkheid 's morgens niet goed gebleken, ligtelijk voor een droom had kunnen gelden.

FRANKRIJK.

Men schrijft uit Parijs:

Men kan zich in het buitenland schaarsch een denkbeeld vormen van de verwarring, die op een bal, gelijk dat hetwelk op 10 Februarij ter eere van prinses Clotilde op het raadhuis gegeven werd, hier ter stede veelal heerscht. Niettegenstaande de deuren van het raadhuis eerst tegen 8½ ure geopend werden, had zich reeds ten 5 ure een *file* van rijtuigen gevormd; de dames die dus het eerst in de balzaal toegelaten werden, hadden reeds 3½ uur in haar rijtuig doorgebragt, terwijl de laatst aangekomenen eerst ongeveer ten 1 ure na middernacht konden binnentreden, na van 8 ure af in hunne koetsen gestationneerd te hebben! De *file* van rijtuigen strekte zich dan ook uit aan de eene zijde tot aan Bercy en aan de andere zijde tot in het midden der stad en alzoo over eene uitgestrektheid van verscheidene mijlen. Ten slotte waren er 9000 personen op het bal vereenigd. Veel gelach baarde de aanwezigheid tusschen al die rijk gekleede dames en schitterende uniformen, van een echten Parijschen straatjongen, van wien men zelfs niet kon zeggen, dat hij er zindelijk uitzag. Hoe hij er in geslaagd was om in de zaal door te dringen, wist niemand te zeggen, maar zeker is het, dat hij in het minst niet ontbutst scheen en, met de handen in den zak rondwandelende, alles op zijn gemak begluurde. Het behoeft geen betoog dat men hem naauwelijks in het oog had of hij werd verzocht zich dadelijk te verwijderen, maar de knaap antwoordde driestweg, dat hij eerst nog een weinig wilde kijken. Daar het niet ging om hem in tegenwoordigheid der keizerlijke familie met geweld te verwijderen, omdat de knaap zich ongetwijfeld hardnekkig zou hebben verdedigd, zond men een der meest bespraakte livereibedienden op hem af, die een praatje met hem aanknoopte en er na eenige oogenblikken in slaagde, den knaap te overreden, gewillig het gebouw te verlaten. Een der aanwezigen merkte bij die gelegenheid met een veel beteekenenden blik op, hoe nuttig het ook in dit geval weder was gebleken om geen geweld te gebruiken en liever tot diplomatieke onderhandelingen de toevlugt te nemen!

— In den avond van 27 Februarij heeft er bij den heer Fould, minister van staat, een gecostumeerd bal plaats gehad, dat zeer schitterend was. Men heeft bij die gelegenheid twee maskers opgemerkt, waarvan het een den vrede en het ander den oorlog zinnebeeldig voorstelde. De *vrede* droeg een lang wit kleed met een olijftak in de hand en een kroon van olijfbladen op het hoofd, met gouden vruchten in het midden. De *oorlog* had een chacot op het hoofd en eene lans in de hand. Toen de *vrede* bij prinses Mathilde verscheen, bood hij haar zijn olijftak aan met de woorden: „Vergun mij, mevrouw, om dien tak voor uwe voeten te leggen." „Ik neem dien aan als voorteeken," was het antwoord der prinses; „maar ik kan u voor niets instaan."

Wat *den oorlog* aangaat, deze reikte een generaal, die zijn hoogen rang aan den veldtogt in de Krim te danken had, zijne lans over, met de vraag: „Wilt gij haar aannemen." „Gaarne," was het antwoord van den toekomstigen maarschalk, „vechten is mijn beroep, maar ik moet u opmerken, dat ééne zwaluw geen zomer aanbrengt." Op het zeggen dezer woorden ontstond een gelach en *de oorlog* ging zijne fortuin elders zoeken.

— Hebben de Amerikanen den naam van meer dan eenig ander volk speculatief te zijn dan is die reputatie toch niet geüsurpeerd. — Barnum's vindingrijke geest die telkens nieuwe middelen vond om geld te maken en door vreemdsoortigheid dier middelen reeds de algemeene aandacht trok, stelt zich in het vak van geldmakerij op eene professorale hoogte en doceert thans in Engeland van den catheder ten einde zijne minder begaafde natuurgenooten in de kunst van geld te maken te onderrigten en zal zijne serie van voorlezingen betreffende die kunst in druk geven. — Thans wordt echter Frankrijk doorreisd door eenen Nieuw-Yorker, Lees Wilson genaamd, die zeker eene van de vreemdsoortigste tentoonstellingen met zich rond voert die men zich denken kan. — Naar zijn zeggen heeft hij zich de moeite gegeven van de geheele wereld rond te reizen, ten einde, waar hij kon, alle instrumenten tot pyniging en terdoodbrenging van vroeger en later tijden op te koopen en heeft hij zich alzoo een museum verzameld dat, eenig in deszelfs soort, eene zekere geschiedkundige waarde moet hebben. — Onder de voorwerpen die hij tentoonstelt is eene complete guillotine, welke hij zegt dezelfde te zijn die de zeer geleerde docter Guillotin eigenhandig heeft gemaakt als model der uitgevondene machine, waaraan anderen spottenderwijze den naam des uitvinders hebben gehecht. Als dit waar is dan is het ook dezelfde guillotine die in 1793 op de Place Maupert te Parijs zulk eene massa hoofden heeft doen vallen. De pijnkamers der Inquisitie en de nog geheimere gevangenissen van het veemgericht worden in de verzameling van Lees Wilson ook waardiglijk vertegenwoordigd. De *Courrier de Lijon*, zegt dat de Heer Lees Wilson daar is aangekomen met zijne verzameling op twee énorme wagens gepakt, een waar musée pour former des bourreaux scientifiques.

IERLAND.

In 1856 ging Lord Dufferin in zijn snelzeilend yacht mede met de expeditie van Prins Napoleon en deed de *Reine Hortense* uitgeleide tot ver in de Poolzeeën. Later, na zijne Fransche reisgezellen te hebben vaarwel gezegd, ging de Lord naar Spitzbergen, waar hij in de Engelsche baai landde, en voor zijn vertrek lag hij eene uitnoodiging tot een goed diner, in eene blikken doos, waarop hij van steenen eene kleine pyramide stapelde en aldus achterliet; en wat zijne Lordschap hiertoe bewoog is moeijelijk te zeggen: waarschijnlijk heeft hij er niet aan gedacht hoe bitter eene parodie het zou zijn op den verlatenen toestand van eenig schipbreukeling, indien het eenen zoodanigen mogt zijn die de invitatie vond. — Gelukkig echter is het vrolijker uitgekomen. Drie Zweden, de magister Torell benevens de heeren Nordenskjold en Ovenerstedt, eene wetenschappelijke reis naar Spitzbergen makende kwamen ook in de Engelsche baai, ongeveer twee jaren nadat de invitatie daar was nedergelegd, en was het de Magister Torell die dezelve vond en thans het voornemen heeft om naar Ierland te reizen, ten einde den Ierschen Lord zijn invitatie-billet terug te brengen en de uitnoodiging aan te nemen. De te Spitzbergen verzamelde geologische merkwaardigheden zijn in goede orde te Lund aangekomen.

EEN NIEUW BLUSCH-MIDDEL.

Nadat honderden van koeijen op de spoorwegen het leven hadden gelaten, terwijl zij daarbij het leven van duizende menschen in gevaar bragten, was er niemand die zeide: *nu moeten wij maar geene spoorwegen meer maken*, maar een Amerikaansch werktuigkundige vond een werktuig uit dat de zich op den weg bevindende koeijen van de baan werkt en....... zoo bleven de spoorwegen bestaan, terwijl het koeijengevaar is geweken. — Toen de zeevarenden van lang verloopene eeuwen het gevaar der klippen leerden kennen, bleven zij daarom niet thuis, maar zij leerden de klippen te mijden, en, elke nieuwe uitvinding om het vaartuig te beter aan den wil des stuurmans te doen gehoorzamen, droeg daartoe bij. Toen de menschen huizen bouwden en zagen dat die konden verbranden, soms met de bewoners er in, toen dacht er niemand aan om het huizen bouwen na te laten en met de vogels in de boomen te gaan nestelen. Integendeel kwam men op het eerste denkbeeld van een brandwezen, of liever anti-brandwezen, en naarmate de menschen digter bij elkander gingen wonen en dus het gevaar van brand grooter werd, naar die mate vond men betere brandbluschmiddelen. Waar vroeger huizen en hutjes werden gebouwd, ziet men thans paleizen staan.

De geschiedenis echter die het gezegde met veelvuldige bewijzen staaft,... de geschiedenis die de vraagbaak en leermeesteres der nieuwere geslachten moet zijn..... de geschiedenis schijnt, al is het dan ook buiten hare schuld, weinig aan haar doel te beantwoorden, want toen de crinolines van hunne brandbaarheid de eerste bewijzen begonnen te geven, toen schreeuwde men van alle zijden *„weg met de Crinolines!" geen Crinolines meer"*! Wel zeide een Duitscher dat hij een watertje had uitgevonden dat men in de verw moest doen, waarmede het ijzeren geraamte der crinolines werd geschilderd, om dezelve onbrandbaar te maken, maar de man wist niet waar hij van sprak, want het ijzer brandt niet, maar het gaas, jaconet, zijde, mousseline of wat anders het moge zijn, dat er overheen hangt, en dus bleef het altijd, *"Geen crinolines meer!*

Dit leidt natuurlijk tot de vraag waarom, wanneer alle nieuwe uitvindingen sedert onheugelijke tijden zijn doorgezet door de daaraan verbondene gevaren uit den weg te ruimen, de crinoline alleen eene uitzondering op dien thans gevestigden regel zou moeten maken, en in het niet zou worden teruggedrongen, uit schrik voor gevaren die, helaas! niet chimeriek zijn maar toch kunnen worden voorkomen. Deze vraag kwam dan ook dezer dagen op in het brein van een onzer geniën, die, te bescheiden om zich daarop te verheffen, daarom toch niet minder ingenieus is, en, vreemd kwam het hem voor dat, als er bluschmiddelen waren gevonden om steden te redden van den ramp des vuurs, dat er dan nog geen middel was uitgedacht om onze lieve meisjes te beveiligen tegen het gevaar eener kleine Crinolinebrand. Het gevolg van deze overdenkingen is geweest dat er thans een zeer eenvoudig middel is gevonden, bestaande daarin dat de stangen en hoepels van het yzeren geraamte tubulair worden gemaakt en alle met elkander corresponderen, terwijl het boveneinde der Crinoline, dat is daar waar dezelve het midden omsluit, is bevestigd aan eene schapandervormige buis, die door het omdraaijen van een knopje kan worden luchtdigt gesloten. Is nu zulk een geraamte met water gevuld, dan behoeft men slechts door het omdraaijen van genoemd sluitknopje der lucht toegang te verschaffen in de hoofdtube, waarop aan alle zijden tegelijk het water uit aangebragte openingjes omhoog springt als uit eene honderdstralige fontein, en de geheele rok die er over hangt in eenen oogenblik doorweekt. — Het eenigste waarop men heeft te letten is dat het sluitknopje op eene in het oogvallende plaats worde aangebragt, opdat, in het geval dat de Crinoline-dame zelve te veel verschrikt mogt zijn, een ander haar dadelijk kan helpen om de bluschmachine te doen wêrken.

INGEZONDEN STUKKEN.

DE NIEUWE KOSTSCHOOL TE ROTTERDAM.

Daargelaten de beslissing der questie of eene inrigting van middelbaar onderwijs voor jongens op ruime schaal en met een voldoend Europeesch personeel op Java mogelijk is, blijft toch de opvoeding in Nederland zelf de zaak die den meesten onzer het naast aan het harte ligt, en hoe vollediger, zekerder en te gelijk minkostbaar de gelegenheid daartoe wordt aangeboden, des te ruimer zal er van gebruik gemaakt worden door Indische ouders voor hunne kinderen.

Te Rotterdam zal eene nieuwe kostschool geopend worden, en het plan daarvan verdient onzes inziens ter sprake te worden gebragt.

Oorspronkelijk voor de kinderen van Zendelingen ingerigt, maar al dadelijk opengesteld (en ook tevens uitsluitend bestemd) voor alle kinderen die op jeugdigen leeftijd van hier naar het vaderland worden gezonden.

Uiterlijk van hun 8ste tot aan hun 17de jaar kunnen zij op deze school vertoeven. Het onderwijs is in twee afdelingen gesplitst, eene voor elementair en eene voor middelbaar. Zij die voor hooger onderwijs moeten worden voorbereid kunnen op het Gijmnasium te Rotterdam de lessen gaan bijwonen, maar blijven wonen in het Instituut, dat onder beheer staat van den Director van het Zendelingshuis. Voor 50 kinderen is voorloopig gelegenheid tot plaatsing. Alles staat onder toezigt van eene commissie van curatoren door het Nederlandsche Zendelinggenootschap gekozen.

De kosten zijn: voor *leer-kost* en *kleedgeld*.

Voor leerlingen in de laagste afdeeling.	
Voor één kind	*f* 600 's jaars.
„ twee kinderen uit hetzelfde gezin	„ 1100 „
„ drie „ „ „ „	„ 1500 „
Voor leerlingen in de hoogste afdeeling.	
Voor één kind	*f* 750 's jaars.
„ twee uit hetzelfde gezin	„ 1400 „
„ drie „ „ „	„ 1950 „

In die hoogste afdeeling, waartoe zij in den regel op hun 12de jaar zullen overgaan, worden onderwezen de vakken, die opgenomen zijn op die kostscholen, waar eene opleiding voor de militaire of Delftsche academie gegeven wordt.

Hij die dus *f* 50 's maands kan afzonderen, en het vooruitzigt heeft later iets meer te kunnen opofferen, kan zijn kind derwaarts zenden. Het Zendelinggenootschap kan die kosten zoo lang stellen, omdat zij het Zendelings instituut met al de daarbij behoorende onderwijzers toch bekostigt: zij behoeft dit slechts uit te breiden, en kan een groot deel van die gelden alleen aan materiele behoeften besteden, zonder dat de wetenschap er onder lijden zal, en men behoeft te vreezen dat deze op een goedkoopje zal worden ingerigt, bij wijze van aanneming, wat de kanker van vele scholen is, en later des te duurder te bestaan komt.

Zoo als dit plan daar ligt schijnt het ons aannemelijk toe, omdat de inrigting den knaap opneemt van dat hij in Nederland aan wal stapt tot op den tijd dat hij kan gerekend worden en leeren moet op zich zelf te kunnen staan. Zij zal voldoen aan dat wat men de vereischten noemt eener beschaafde opvoeding, en tevens voorbereidende school zijn van Breda en Delft. Als propaedeutische school voor de Delftsche academie — of wat wij later daarvoor in de plaats zullen krijgen — kan zij een heilzamen invloed op die academie uitoefenen, want de leerlingen die te Rotterdam reeds de beginselen van het javaansch hebben geleerd (en het javaansch wordt nu althans zeer goed in Rotterdam onderwezen) zullen later den tijd en de inspanning die zij nu te Delft daaraan schenken moeten, aan opwekkender en nuttiger studie kunnen besteden, die nu daar, helaas, maar al te veel achter staat.

Maar wat deze school in ons oog het meest aanbevelenswaardig zal maken is de voogdij door de Commissie van Curatoren en het Bestuur van het Zendelinggenootschap uitgeoefend, welke haar eene zekerheid en soliditeit geeft die eene particuliere kostschool niet hebben kan. Wij spreken geen kwaad van de goede kostscholen, maar, vooreerst, er zijn eene menigte slechte, vooral onder de goedkoope. (*) en dan, wie zal ons hier berigten of eene kostschool die voor korten tijd goed was het heden nog is en het over maanden en jaren nog zijn zal. Deze echter is niet afhankelijk van haar zelve, maar een aanhangsel van een groot zedelijk ligchaam. Dat geeft haar waarborgen van stabiliteit en publiciteit: gebreken en misbruiken moeten bij haar dadelijk aan den dag komen, en worden verbeterd.

Eindelijk heeft zij het bovengenoemde voordeel van uitsluitend bestemd te zijn voor Oostindische kinderen onder wie alzoo een kameraadschappelijke band kan ontstaan, die hun het gemis van dierbare betrekkingen eenigzins kan vergoeden.

Met den 1sten Mei eerstkomende zal dit plan in werking treden. Wij hopen dat men alsdan enkele voorloopig gemaakte bepalingen zal veranderd hebben, onder anderen is onder de vakken van onderwijs bij de laagste afdeeling (p. 10) opgenomen *b. Onderhouden van het Maleisch, zoo mogelijk — en dan aanvankelijk door spraakoefening laten doorlezen en vertalen* De stellers schijnen gevoeld te hebben dat zij iets gingen bepalen zonder regt te weten wat.

Neen, het onderhouden van het Maleisch dat de kinderen van Europeanen in Indie spreken is niet mogelijk omdat het geene taal is, maar een barbaarsch patois, en, evenmin Maleisch als het Italiaansch, dat in Alexandrie en Jerusalem gesproken wordt, Italiaansch is. Maar het is niet alleen niet mogelijk, het is ook niet wenschelijk. Wij hopen dat de Rotterdamsche heeren sedert onder de oogen zullen gekregen hebben het rapport over den toestand van het schoolwezen in Indie van 18?6, alwaar zij over de christelijke ambachtschool te Batavia kunnen lezen het „volgende: „De kinderen spreken het Nederduitsch zoo „zuiver uit, en lezen met zulk een goeden toon, dat het „aanhoudend mijne verwondering gaande hield, ze schijnen „zelfs het Maleische, dat ze nog kort geleden altijd ge„sproken hebben, *geheel vergeten te zijn, en men zou meenen „dat ze het nooit hadden gesproken.*

En overigens hopen wij dat de uitvoering aan het schoone plan beantwoorden zal.

DJATIROGO 24 *April* 1859. Mr. W. B. BERGSMA.

(*) (Zie Nederl. spectator No. 9 dezes jaars.)

WAT TE VREEZEN IS.

Niets wat nadeeliger werkt alhier in het warme klimaat, voor een Europeesch hersengestel, dan eene voortdurende uitbazuining van verdiensten, die zóó hoog worden opgevijzeld, dat zij weldra met geene décoratie meer te beloonen zullen zijn. Zij, die zich daarmede onledig houden, moesten eerst bedenken dat iedere stand in de maatschappij zijne pligten medebrengt, dat de stipte en trouwe vervulling van dezelve van een ieder gevorderd wordt en het te vreezen is, indien men blijft voortgaan die verdiensten te verheffen tot aan de wolken, de betrokkene persoon wel eens van ijdele verwaandheid in eene dergelijke gemoedsgesteldheid zoude kunnen geraken, dat en voor de maatschappij en voor zijne talrijke vrienden die welbekende ijverige man zoude verloren gaan.

Veritas.

Redactie.

SCHEEPSBERIGTEN.

Aangekomen Schepen te Soerabaya.

Datum		Vlag	Namen der Schepen	Gezagvoerders	Van
Mei	4	Nederl. Ind.	Stoomschip Batavia.	C. C. L. Neijts.	Batavia.
"	—	Z. M.	" Celebes.	Luit-ter-zee 1 kl. J. A. van de Velde.	Makasser.
"	—	Nederlandsche	Holland.	B. Auffmorth.	Batavia.
"	—	Nederl. Ind.	Joedoel Barie.	Sech Abd. bin Jaffar bin Mahrie.	Sandelhout Eiland.
"	5	Nederlandsche	De Hoop van Cappello.	J. R. Bok.	Batavia.
"	—	"	Hollandia.	C. C. Ruige.	"
"	—	"	Johanna Maria Christina.	C. N. Gorter.	Pasoeroean.
"	—	"	Landbouw.	P. A. Kleinenberg.	Makasser.
"	—	"	Willem III.	C. van den Burg.	Boni.
"	—	"	Aegidia en Paulina.	T. K. Veldman.	Batavia.
"	—	"			

Vertrokken Schepen van Soerabaya.

Datum		Vlag	Namen der Schepen	Gezagvoerders	Naar
Mei	4	Nederlandsche	Minister Thorbecke.	C. van Duijn.	Nederland.
"	5	"	Oost India Pakket.	W. Postma.	" via Batavia.
"	7	"	Johanna Maria Christina.	C. N. Gorter.	"

In lading liggende Schepen te Soerabaya.

Vlag.	Namen der Schepen	Gezagvoerders	Bestemming	Agenten
Nederlandsche	Louise Jacoba Johanna.	Baumgarten.	Te Koop.	Fraser Eaton & Co.
Engelsche	Veturia.	Sloane.	Holland.	" " " "
id.	Tamar.	Ross.	id.	" " " "
Nederlandsche	Johannes Hendrikus Ferdinand.	Lodewijks.	Onbepaald.	" " " "
Amerikaansche	Witch.	Hultman.	China.	Mathieu Ebbs Ruijs & Co
Zweedsche	Hedda Frederika.	Larssen.	id.	" " " " "
Nederlandsche	Osiris.	Kramer.	Nederland.	Schimmelpenninck & Co.
id.	Louise Roeloffina.	Sijbrandi.	Onbepaald	" " "
Nederlandsche	Prins van Oranje.	Antink.	Onbepaald.	" " "
id.	Zeenimph.	Witsen Elias.	id.	" " "
id.	Hollandia.	Ruigo.	id.	" " "
Zweedsche	Eclipse.	Brand.	Nederland.	" " "
Nederlandsche	Arij Scheffer.	Kunst.	Onbepaald.	J. F. van Leeuwen & Co.
id.	Willem III.	van der Burg.	Onbepaald.	" " " " " "
id.	Prins Maurits.	J. J. Bart	Onbepaald.	B. Kopersmit & Co.
id.	Henriette Geertruida.	F. C. de Boer.	Nederland.	" " " "
id.	Aegidia en Paulina.	J. K. Veldman.	Onbepaald.	" " " "
Engelsche	Sophia Fraser.	Wilson.	id.	Hill Broekman & Co.
id.	Scotch Lassie.	Felz.	id.	" " " "
Zweedsche	Victor.	Prehn.	Nederland.	" " " "
Nederlandsche	Gebrs. Houtman.	C. J. Bax.	Onbepaald.	B. J. van Eck & Co.
id.	Samuel Hendricus.	A. G. Bonsen.	In Reparatie.	" " " " " "
Nederlandsche	Straat Balie.	C. B. Fullbrun.	Amsterdam.	P. Kervel & Co.
id.	Maria Veronica.	T. Mulder.	id.	" " " "
Nederl. Ind.	Cheribon Paket.	W. T. Massingham.	In Reparatie.	Adam & Co.
id. id.	L'Union.	G. Schuit.	id.	" " "
Engelsche	Rosina.	Mc. Lachlan.	Onbepaald.	Major Matzen & Co.
Nederlandsche	Tagal.	Göbel.	id.	E. Ten Brinck & Co.

Aangekomen Passagiers.

Met het stoomschip *Batavia*, luitenant ter zee van Heemskerk 2de luitenant van den Vrijhoeff, Assistent Resident Boers, de Heeren W. Cores de Vries, Thomas, London, van Kinsbergen, Derks, mevrouw Lion, Z. M. troepen en bannelingen. — Met het stoomschip *Celebes*, luitenant kolonel der artillerie Brunsveld van Hulten, en koelies. — Met de Nederl. bark *Landbouw*, 24 inlanders. — Met de Nederl. bark *Willem III*, 21 inlanders.

Vertrokken Passagiers.

Met de Nederl. bark *Minister Thorbecke*, de Heeren W. F. van Ommeren, H. H. van Linderen, en 2 europeesche matrozen als arrestanten.

SCHEPEN LIGGENDE TER REEDE.

Z. M. wachtschip Batavia; de stoomschepen Admiraal van Kinsbergen, Etna, Onrust, Celebes en Amsterdam; de schepen Arij Scheffer, Prins van Oranje, Aumana Tulbarie, de Stad Schiedam, Straat Balie. Prins Maurits, Osiris, Tamar en Hollandia; de stoomschepen Macassar, Padang en Batavia; de barken Fatal Ma-an, Saijan Maskoor, Salma, Louisa Jacoba Johanna, Soedul Gair, Naim Balgijer, Kim Tianhoat, Zein, Gebroeders Houtman, Fathul Karim, Nawan Eljoesoor, Banka, Marion Macentijre, Zeenimph, Banel Gair, Witch, Java, Johannes Hendrikus Ferdinand, Veturia, Rosina, Poulkool Nassar, Skanderia, Samuel Hendrikus, Henrietta Geertruida, Maria Veronica, Eclipse, Hidda Fredrika, Victor, Tagal, Holland, Joedul Barie, de Hoop van Capelle, Landbouw, Willem III en Aegedia en Paulina; de brikken So-Ootdin, Sophia Fraser, Fathal Hair, Louise Roeloffina, Talsam en Risgil Hair; de schoeners Sarie Tengaroong, Hoseeng, Bill-Madjiet, L'Union, Coquette, Moostarie, Hing Thaij en Scotch Lassie; de kotters Tedok en Klara.

SUMANAP.

AANGEKOMEN.

25 April. De Ned. Ind. bark *Abbool Hassim*, gezagv. Said Alie bin Aloewie Alhabassij van Soerabaya, den 16 April.

27 April. De Ned. bark *Willem III*, gezagv. C. van der Burg, van Ponie, den 19 April; de Ned. brik *Carolina Geertruida*, gezagv. C. E. Hoeksma, van Soerabaya, den 20 April.

VERTROKKEN.

25 April. De Ned. Ind. schoener *Mifrejool Moelook*, gezagv. Brail, naar Bezoekie.

27 April. De Ned. Ind. schoener *Bella*, gezagv. Jono, naar Passoeroean.

28 April De Ned. Ind. brik *Atistool Rachman*, gezagv. Sech Oemar Bafadal, naar Batavia.

30 April. De Ned. Ind. bark *Abool Hassim*, gezagv. Said Alie b. Aloewie Alhabassij, naar Sengkawang; de Ned. brik *Carolina Geertruida*, gezagv C. E. Hoeksma, naar Rembang; het Ned. Ind. schip *Ernst Willem*, gezagv. M. Paulino, naar Tjilatjap via Banjoewangie.

SCHEPEN LIGGENDE TER REEDE.

Schoeners Mansoer, Maria en Sophia; brikken Machmoedie en Sie Kanoegrahan; kotters Noorsasie, Mabroek en Sie Berkat; schepen Foolkool Haer en Wilhelmina Cox; barken Eersteling, Welvaart, Kasbalhaer en Willem III.

Aan- en Uitvoer te Soerabaya, van den 3den tot en met den 9den Mei 1859.

AANVOER.

Van Nederland pet het Ned. schip *Aegedia & Paulina*, gezagv. Veldman, agenten B. Kopersmit & Co.

80 collis manufacturen, 10 collis manilla sigaren, 120 vaatjes spijkers, 200 ijzeren pannen, Adam & Co; 100 vaatjes groene verf, 50 kelders lijn-olie, 2 kisten modewaren, 100 vaatjes spijkers, Mathieu Ebbs Ruijl & Co; 3 kisten en 1 pakje manila sigaren, 1 kist boeken, Anemaet & Co; 5 kisten eau de cologne, 50 kelders genever, J. F. van Leeuwen & Co; 17 kisten lijnwaden, 2 kisten schrijtbehoeften, Fraser Eaton & Co; 10 kisten lijnwaden, 5 kisten garen, McMillan Marten & Co; 10 vaatjes pik, 134 vaatjes boter, 10 kisten kazen, L. G. van Lakerveld & Co; 2 kisten koopmanschappen, Hill Broekman & Co; 100 kelders genever, Duijshart; 7 kisten manufacturen, 50 kelders genever, 7 collis koopmanschappen, Schimmelpenninck & Co; 21 kisten manufacturen, 10 kisten leijen, 2 kisten ijzerwerk, 1 kist boter, E. ten Brinck & Co; 12 vaatjes boter E. Twiss; 50 kelders genever, 9 pakken dekens, B. J. van Eck & Co; 2 kisten kramerijen, Muler Schmidt & Co; 7 kisten wijn, H. W. Asmus; 1 kist boeken, Deeleman; 4 kisten beddegoed, van Hall; 4 kisten meubelen, Major Matzen en Co; 250 zakken tarwe, 450 kelders genever, 250 vaatjes boter, 15 kisten rozewater, 96 kisten gember, 25 manden bier, 4 kisten marmer, Order.

Van Batavia per stoomschip *Batavia*, gezagv. Neijts, agent W. Cores de Vries.

32 kisten en balen koopmanschappen, 14 kisten opium, 9 kisten manufacturen, Adam en Co; 25 kisten en balen manufacturen en koopmanschappen, J. F. van Leeuwen en Co; 3 kisten chin. zijde Hill Broekman en Co; 45 kisten en balen manufacturen en koopmanschappen. Fraser Eaton en Co; 1 kist gemaakte kleeren, Meinstra; 1 pak hemden, van Haften; 5 kisten koopmanschappen, 2 kisten opium, Thomas; 7 kisten diverse koopmanschappen, Sievet; 10 kisten lijnwaden, 2 kisten opium, McMilan Marten en Co; 1 kist kledingstukken, 1 kist soijo, Castens; 4 banken, 4 kisten, 8 knaapjes, W. Cores de Vries, 3 kisten opium, B. Kopersmit en Co; 14 kisten koopmanschappen en kleinigheden, diverse Arabieren.

UITVOER.

Naar Nederland per het Ned. schip *Minister Thorbecke*, gezagv. Van Duijn.

676 schuitjes tin, $5002^{81}/_{100}$ picols suiker, 4366 picols koffij, en 8 picols koffij, J. F. van Leeuwen & Co.

Naar Nederland per het Ned. schip *Oost India Packet*, gezagv. W. Postma.

$114^{81}/_{100}$ picols rotting, $36^{1}/_{2}$ leggers arak, 900 stuks koe en karbouwhuiden, $53/_{2}$ leggers arak, $99^{19}/_{100}$ picols oliezaad, $5505^{88}/100$ picols suiker, $2062^{06}/_{100}$ picols tabak, Schimmelpenninck & Co; $712^{62}/_{100}$ picols tabak, Gebr. van Delden; 460 picols tabak, Hill Broekman & Co.

Naar Nederland per het Nederl. schip *Johanna Maria Christina*, gezagv. Gorter.

$7226^{89}/_{100}$ picols suiker, $1513^{54}/_{100}$ picols tabaksbladeren, 1500 picols rotting, 350 kisten koperen duiten, $3341^{13}/_{100}$ picols suiker, N. H. M.

Marktprijzen.

SUIKER nominaal.
KOFFIJ nominaal.
RIJST (CARGA) per kojang. *f* 120 à *f* 130.—
Id. (WITTE) " " *f* 160 à *f* 170.—
KOMIJNZAAD *f* 40 — per picol.
ARAK per legger *f* 50 —
OLIE (KLAPPER) *f* 15 —
OLIE (KATJANG)
KADJANG MATTEN
ROTTING *f* 8 à *f* 9 —
WISSELKOERS op Nederland pari, op London *f* $11^{3}/_{4}$.

De inteekening in Nederland kan geschieden bij L. VAN BAKKENES & Co te *Amsterdam* en W. J. VAN HAREN NOMAN te *Leiden*.

GEDRUKT BIJ E. FUHRI & CO TE SOERABAYA